

ГЕОПРОСТОРОВА ОРГАНІЗАЦІЯ СЕКС-ТУРИЗМУ В СВІТІ

Поставлено проблему наукового вивчення геопросторового поширення секс-туризму та його інфраструктури з метою використання результатів дослідження в науково-пізнавальних і практичних цілях.

It is revealed the problem of scientific study of geospatial distribution of sex-tourism and his infrastructure with the purpose of the use of results of research in scientific-cognitive and practical purposes.

Постановка проблеми. Геопросторове дослідження об'єктивно існуючого явища є одним із завдань суспільної географії. Індустрія розваг включає в себе різноманітну безліч суспільних явищ. Секс-туризм за умов раціональної організації може приносити величезні прибутки. Геопросторове дослідження цієї об'єктивної даності дає змогу поставити питання і вирішити його в науковому вимірі. Виникнення і розвиток секс-туризму безпосередньо пов'язане з розвитком туризму взагалі, як складова і як певна мета відвідування (персонального).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Спеціальних досліджень суспільної географії з цієї проблематики не було. Так чи інакше «індустрія» секс-туризму зустрічається як складова «індустрії» розваг в працях О.О. Бейдика, В.К. Бабарицької, О.О. Любіцевої, О.Ю. Малиновської та інших. Просторовим аспектам поширення даного явища не присвячено жодної суспільно-географічної праці.

Метою даного дослідження є: висвітлити деякі аспекти суспільно-географічного дослідження, функціональної структури однієї з умовно новітніх галузей суспільної географії, секс-туризму.

Виклад основного матеріалу. Секс-туризм як явище, з'явився відносно нещодавно, але його коріння сягає глибокої давнини. Сьогодні він розвивається швидкими темпами в зв'язку з трансформацією суспільства, збільшенням вільного часу, розвитком економіки та іншим рядом причин. Секс-туризм за своїм змістом досить великий і багатогранний.

Отже, секс-туризм (sex-tour) – це туризм, головною метою якого є участь в розвагах сексуального характеру.

Найрозповсюдженішими видами секс-туризму думку є свінг-, гей-туризм, проституція, нудизм, олімпіади та паради для секс-меншин в яких розрізняють три категорії учасників:

А. Тур для чоловіків в спеціальних цілях: для розваги з місцевими жінками, відвідування публічних закладів. Такі тури особливо популярні в Японії, та практикуються для військовослужбовців і вахтових працівників, рідко оголошуються відкритими.

В. Тур частіше замовлений, організований для молодих жінок, котрі відправляються на тижневий або ж на більш довготривалий період за кордон з

метою заробітку “давньою” професією, інколи поєднуючи з роботою в казино, ресторанах, готелях, розважальних шоу чи в стриптиз барах, тощо.

С. Тури для проведення спеціальних заходів та святкувань представників секс-меншин.

Учасники цього виду туризму відрізняються від більшості туристів своїм відношенням до світу та іншими критеріями, і тому переважна більшість секс-туристів не одружені, чоловіки в віці 25-40 років з високим рівнем доходів. Крім того, вони готові витратити тільки на себе і отримувати за свої гроші все і одразу.

Історичні відомості виникнення та розвитку секс-туризму, як такого, відсутні. Але передумови для його появи все ж є. До таких передумов можна віднести історичні факти, етнографічні дослідження, географічні відкриття, військові конфлікти.

Крім історичних передумов виникнення цього виду можна віднести наступні, більш сучасні фактори, а саме:

- Загальноекономічні
- Соціально-демографічні
- Фактори культурного і суспільно-психологічного характеру
- Особово-поведінкові

В зв'язку з цим в кожному регіоні та території світу притаманний свій набір видів секс-туризму.

В результаті все більшої соціальної терпимості та відкритості категорії людей з гомосексуальною орієнтацією в кінці 1990-х років сформувався новий напрям в галузі туризму – секс-туризм, точніше гей-туризм.

Найпопулярнішими містами та курортами серед даної категорії туристів являється: Лондон, Блекпул і Брайтон у Великобританії, Ібіца, Барселона, Мадрид, Ситжес, Майконос, Великі Канари і Торремолінос в Іспанії, а також більшість європейських столиць – Париж, Берлін, Прага, Амстердам, Рим, Відень. Третя сходинка за популярністю відноситься до Австралії, Таїланду та Куби.

Фахівці центру New York Gay and Lesbian Visitor Center оцінюють, що пари геїв в середньому здійснюють 4,5 подорожей в рік, в той час як «звичайні люди» - в середньому тільки одну поїздку. Інша організація The Tourism Industry Intelligence, ґрунтуючись на своїх оцінках, вказує на те, що щорічно від 5 до 25 млн. геїв і лесбіянок затрачують більше 10 млрд. дол. на продукцію, пов'язану з відпочинком. International Gay Travel Association (IGTA) є глобальною структурою зонтичного типу охоплюючи понад 1500 організацій геїв або організацій які співпрацюють з геями, 900 з яких базується в США. За оцінками IGTA, її члени тільки на авіаквитки витрачають понад мільярд доларів, а на інші покупки в області подорожей - майже 450 млн. дол.

Хоча геї-туристи, відвідуючи заходи на зразок Ігор геїв, складають меншість споживачів, вони, як правило, є гіперспоживачами, які не тільки витрачають більше, але і впливають на покупки своїх друзів, як геїв, так і решти людей і колег, створюючи тим самим неформальну, але дуже важливу підтримку для деяких продуктів, брендів і компаній.

Тому проаналізувавши, можна стверджувати, що описана група туристів є досить прибутковою і цінною для багатьох туристичних і не туристичних фірм котрі співпрацюють з даним споживачем.

Другим за популярністю можна вважати нудизм. Основними дистанціями для відпочинку такої категорії секс-туристів, як нудисти, являються наступні країни: Хорватія, Іспанія, Франція, Греція, Італія, Австрія, Німеччина, Чорногорія та інші. Справжній розквіт натуризму як суспільного руху почався тільки наприкінці XIX - початку XX століть. Цікаво знати, що у районі Гамбургу була придбана ділянка землі, що стала першою у світі базою натуристського відпочинку. Згодом, з неймовірною швидкістю почали відкриватись інші клуби натуристів в різних країнах світу. У Росії після революції навіть з'явилося радикальне товариство «Геть сором!». Делегації радянських нудистів на початку 20-х років були найбільш представницькими на міжнародних конференціях, і тільки Сталін своєю залізною й незламною волею зупинив голе свавілля.

Існує кілька міжнародних організацій натуристичного руху: Міжнародна федерація натуризма (INF), FKK (від німецького «культура вільного тіла»). Раз у два роки проводяться міжнародні конгреси натуристів.

Найчастіше нудистські пляжі на морських узбережжях (в Америці - все без винятку) перебувають у приватних володіннях - так спокійніше й державі, і самим нудистам. Щоб потрапити на такий пляж, потрібно або заплатити за вхід, або бути членом якої-небудь натуристської організації, що за кордоном коштує грошей (членські внески й т.п.).

Крім вище перерахованих видів досить добре розвинені свінг-туризм (Кіпр, Великобританія, Німеччина) та альфонсизм, який представлений відомим курортом для альфонсів в Італії.

Раніше згадані види досліджуваного туризму представляли групи туристів переважно з нетрадиційною орієнтацією. Змішаних групи туристів та просто пересічні громадяни надають перевагу таким видам подорожей як відвідування парадів, фестивалів та різноманітних закладів, що тяжіють до області сексу (музеї сексу, стрип-бари, публічні будинки тощо). Найбільш гучна «геївська» традиція – це «Pride parades» (паради гордості).

Згідно з вільним календарем парад проводить спеціальна Асоціація організації парадів гордості. Започаткували парад в 1972 році в Великобританії де і пройшов перший в світі «Парад гордості» для людей з нетрадиційною орієнтацією.

З кожним роком кількість учасників збільшується. Для прикладу, в першому параді взяли участь близько двох тисяч представників сексуальних меншин, а 2000 році в столиці Великобританії взяло участь вже більше ста тисяч.

Вуличне свято проходить в супроводі пісень та танців в костюмах в яких беруть участь також сторонні люди. Головна ціль параду – ще раз заявити про себе суспільству і відмітити досягнення меншинств в боротьбі за свої права, а також показати, що гомосексуалісти не тільки заважають, але й навіть допомагають учасникам бути щасливими та радіти життю.

Також великої популярності здобули «Gay games», свого роду Олімпійські ігри для геїв. Започаткував їх в 80-х роках американський спортсмен десятиборець, учасник олімпіади в Мюнхені Том Уодделл. Перші ігри пройшли в 1982 році в Сан-Франциско. В них взяло участь 1,350 чоловік.

Gay Games, як і Олімпіада, проходять кожні чотири роки для атлетів, які являються геями, лесбіянками, бісексуалами и транссексуалами, і вважаються найбільшою спортивно-фестивальною подією, прийняти участь в якому з'їжджається публіка зі всіх континентів. В програмі змагань близько 30 видів спорту, а також танці. Головний принцип: ніяких виключень і обмежень, в іграх може брати участь кожний охочий, незалежно від сексуальних переваг, віку, статі, етнічного походження, релігійних і політичних поглядів, стану здоров'я. Не перешкода і наявність СНІДу. Всі організаційні моменти, а також місце вибору наступних ігор бере на себе FGГ (Федерація Гей-ігор).

Наступні ігри проходили в Сан-Франциско, Ванкувері, Нью-Йорку, Амстердамі і Сіднеї. В 1998 році в Амстердамі взяло участь 15 тисяч спортсменів з 68 країн, а на Гей-іграх в Сіднеї 2002 року, котрі проходили на площадках Олімпійських ігор 2000 року, прийняли участь 11 тисяч спортсменів. Наступна олімпіада пройшла в Чикаго в 2006 р. за участю більш ніж 12 тисяч атлетів понад ніж 100 країн світу. Наступні ігри проходять в Кельні в 2010 р. в яких передбачають побачити 16 тисяч спортсменів.

Специфічними серед всіх видів секс-туризму є гедонізм та проституція. В першому випадку, місця для відпочинку та курорти відвідують тільки заможна частина туристів так, як гедонізм досить дорогий по відношенню до інших видів секс-туризму. Найкраще гедонізм розвинутий на Ямайці де створена готельна мережа: Гедонізм II і Гедонізм III. Різниця між ними в тому, що готелі Гедонізм II дозволено відвідувати дорослим туристам без обмеження у віці, а в готелях Гедонізм III встановлена межа – до 40 років. В другому випадку, проституція розвинена майже в кожній країні світу, але в кожній країні вона своєрідна. Наприклад, в Таїланді поширені всі види проституції, в Чехії – дитяча, в Південній та Східній Азії – священна проституція.

На основі вище викладеного можна виділити найбільш перспективні території секс-туризму;

- Європа (Нідерланди, Чехія, Франція, Іспанія, Данія, Хорватія тощо)
- Тихоокеанська Азія та Австралія (Таїланд, Японія, Філіппіни, Малайзія, Сінгапур, адмін. район Гонконг в КНР)
- Америка (Куба, США, Бразилія, Ямайка, Аргентина)

Але для кожної території, а особливо країни притаманний свій специфічний вид (види) секс-туризму.

Таким чином секс-туризм є привабливим з фіскальної точки зору галуззю світового господарства, яку широко експлуатують Швейцарія (до речі яка першою в світі ввела податок на додану вартість діяльності проституції), Франція, Греція, Данія, США, Німеччина, Нідерланди і яка реально розвинена в Україні (Київ, Одеса, Коктебель, Сімеїз).

За своїм потенціалом Україна не поступається за потенціалом Болгарії, Сербії, але недосконале законодавство і менталітет відпочиваючих не дозволяє цей вид бізнесу поставити на «промислові рейки».

Якщо Україна легалізує проституцію то: по-перше, буде розв'язана головна проблема проституції - венеричні захворювання. Адже у разі визнання повій професіоналками, у них з'являться не тільки права, але і обов'язки. Щоб бути профпридатною путани повинні будуть щомісячно проходити медогляд. По-друге, функції сутенера візьме на себе держава. Отже, доходи від прибуткового бізнесу надходитимуть також в казну держави. По-третє, з інституту посередників забираються нечисті на руку співробітники правоохоронних органів, які, шантажуючи повій залученням до кримінальної відповідальності, вимагають гроші і не тільки.

Висновки. Тому є сподівання, що секс-туризм буде сприйматися з іншої точки зору і не обмежуватиметься, оскільки ми живемо в ХХІ ст. де пута в економічному, політичному та релігійному житті розв'язані.

**О. Любіцева д-р геогр. наук,
Т. Шпарага канд. геогр. наук**

РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МУЗЕЙНОЇ СПРАВИ В УКРАЇНІ

Розкрито особливості сучасної музейної діяльності в Україні. Проаналізовано структуру музейних закладів. Виділено регіони України з різним рівнем забезпеченості музеями. Окреслено напрямки оптимізації регіонального розвитку мережі музейних закладів в Україні.

The peculiarities of current museum activities in Ukraine are discovered. The structure of museum institutions is analyzed. The Ukrainian regions with different supply of museum services are defined. The directions of optimization of museum institute's regional development in Ukraine are proposed.

Постановка проблеми. Розвитку музейної діяльності на теренах України завжди приділялась увага з боку окремих колекціонерів, меценатів, громадських організацій та органів влади. Виникнувши як заклади колекціонування і зберігання коштовностей та старожитностей, музеї поступово перетворились на осередки культури та ідей просвітництва, а після утворення Радянського Союзу стали ареною політичної боротьби та пропаганди державної комуністичної ідеології. В наші часи музей набуває нового статусу як центр національної самосвідомості, автентичності, культурного і духовного відродження українства. Саме тому, дослідження регіональних аспектів розвитку музейної діяльності в нашій державі набуває особливої актуальності.

Ступінь вивченості. Проблемам дослідження музейних закладів України присвячено праці багатьох вчених. Зокрема, заслуговують особливої уваги